

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2752/2543

นายชิน ภู่วิจิตร กับพวกโจทก์ นายดำรง ภู่วิจิตรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 86, ป.ที่ดิน มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ทั้งสองฟ้องให้จำเลยแบ่งที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรม โดยอ้างว่าเจ้ามรดกซึ่งเป็นคนต่างด้าวซื้อที่ดินดังกล่าวแล้วใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทน จึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องถึงสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนว่ายินยอมให้เจ้ามรดกซึ่งเป็นคนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยหรือไม่ เพราะเจ้ามรดกมิได้ถือกรรมสิทธิ์เอง ฟ้องของโจทก์ไม่เคลือบคลุม การที่เจ้ามรดกยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขออนุญาตนำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองขณะที่จำเลยยังเป็นผู้เยาว์ เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย และแม้เจ้ามรดกเป็นบุคคลต่างด้าวได้ที่ดินมาโดยไม่ชอบด้วย ป.ที่ดิน มาตรา 86 แต่เจ้ามรดกยังมีสิทธิได้รับผลตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ トラバใดที่ยังมิได้จำหน่าย ที่ดินพิพาทและโรงงานก็ยังคงเป็นของเจ้ามรดก ซึ่งอาจทำพินัยกรรมยกให้แก่ผู้ใดได้ทั้งสิ้น จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทแทนโจทก์ทั้งสองผู้เป็นทายาทตามพินัยกรรม トラバใดที่จำเลยยังมีได้แบ่งปันที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ทั้งสอง ย่อมต้องถือว่าการจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น อายุความยังไม่เริ่มต้นนับ ฟ้องของโจทก์ทั้งสองยังไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ทั้งสองและจำเลยเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายอุดม ซึ่งเดิมเป็นคนต่างด้าวเชื้อชาติจีน ต่อมานายอุดมถึงแก่ความตาย นายอุดมมีทรัพย์สินมรดกหลายรายการรวมทั้งที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างคือโรงน้ำแข็งโดยใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทนนายอุดมซึ่งเป็นคนต่างด้าว แต่นายอุดมได้ทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองกำหนดยกโรงน้ำแข็งพร้อมที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสองและจำเลยคนละเท่ากัน เมื่อนายอุดมถึงแก่ความตายจำเลยได้ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก โดยจำเลยทราบที่อยู่แล้วว่านายอุดมได้ทำพินัยกรรมไว้ แต่จำเลยกลับปิดบังไม่กล่าวอ้างและแสดงต่อศาลถึงพินัยกรรมดังกล่าว หลังจากนั้นจำเลยก็ไม่จัดการแบ่งทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรม ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสองคนละ ๑ ใน ๓ โดยปราศจากภาระผูกพันหรือนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งตามส่วน จำเลยให้การว่า นายอุดมซื้อที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างแล้วยกให้แก่จำเลยโดยเสน่หา มิใช่ให้จำเลยมีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ข้อกำหนดพินัยกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินพิพาทย่อมไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกมิได้ครอบครองที่ดินพิพาทไว้แทนโจทก์ทั้งสองแต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อโจทก์ทั้งสองมิได้ฟ้องเรียกทรัพย์สินมรดกภายใน ๑ ปี นับแต่เมื่อโจทก์ทั้งสองได้รู้ถึงสิทธิที่ดินมีอยู่ตามพินัยกรรม และได้ฟ้องภายใน ๑๐ ปี นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย อีกทั้งมิได้ฟ้องจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกภายในกำหนด ๕ ปี นับแต่วันจัดการมรดกเสร็จสิ้น ฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยแบ่งที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสองคนละ ๑ ใน ๓ ส่วน หากตกลงกันไม่ได้ให้ประมูลราคาที่ดินกันในระหว่างโจทก์ทั้งสองและจำเลยแล้วนำเงินมาแบ่งกัน แต่ถ้ายังตกลงกันไม่ได้ให้นำทรัพย์สินดังกล่าวออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาแบ่ง

ตามส่วน และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ประการแรก ฟ้องของโจทก์ทั้งสองขอให้จำเลยแบ่งที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรมให้แก่โจทก์ทั้งสองนั้น เป็นการกล่าวอ้างว่าเจ้ามรดกซึ่งเป็นคนต่างด้าวซื้อที่ดินดังกล่าวแล้วใส่ชื่อจำเลยบุตรผู้เยาว์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทน จึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องถึงสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนว่ายินยอมให้เจ้ามรดกซึ่งเป็นคนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยหรือไม่ เพราะเจ้ามรดกมิได้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินด้วยตนเอง ฟ้องโจทก์ทั้งสองหาเคลือบคลุมไม่ ประการที่สอง พินัยกรรมที่เจ้ามรดกทำขึ้นเป็นแบบเอกสารฝ่ายเมือง โดยมีปลัดอำเภอซึ่งรักษาการแทนนายอำเภอเป็นผู้จัดและอ่านข้อความที่ทำพินัยกรรมนั้นให้เจ้ามรดกและพยานฟัง เจ้ามรดกและพยานได้รับรองข้อความว่าถูกต้องและลงลายมือชื่อในพินัยกรรม จำเลยไม่เคยปฏิเสธความถูกต้องของพินัยกรรมดังกล่าว ตรงกันข้าม จำเลยได้รับรองความถูกต้องของพินัยกรรมโดยเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลและจัดการมรดกตามพินัยกรรมดังกล่าวตลอดมา รวมทั้งได้ขออนุญาตขยายโรงงานน้ำแข็งซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินพิพาทในนามของโจทก์ทั้งสองและจำเลยด้วยการยืนยันว่า เจ้ามรดกซึ่งเป็นบิดาได้ทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองมอบกิจการโรงงานน้ำแข็งให้เป็นของจำเลยและโจทก์ทั้งสองเท่า ๆ กัน ซึ่งแม้จำเลยจะโต้แย้งว่าเป็นกรณีที่ขออนุญาตเฉพาะการดำเนินกิจการโรงงานน้ำแข็งเท่านั้นไม่เกี่ยวกับที่ดินพิพาท แต่ก็แสดงให้เห็นว่า จำเลยได้รับรองความถูกต้องแท้จริงของพินัยกรรมดังกล่าว และรับรู้ตลอดมาว่าที่ดินพิพาทซึ่งโรงงานน้ำแข็งตั้งอยู่นั้นเจ้ามรดกใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทนตั้งแต่จำเลยอายุเพียง ๒ ขวบ ประการที่สาม การที่เจ้ามรดกยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตนำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองขณะที่ จำเลยมีอายุ ๑๗ ปี นั้น เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย และแม้เจ้ามรดกเป็นบุคคลต่างด้าวได้ที่ดินมาโดยไม่ชอบด้วย ป.ที่ดิน มาตรา ๘๖ แต่การได้ที่ดินนั้นมาก็มิใช่จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะเจ้ามรดกยังมีสิทธิได้รับผลตามมาตรา ๙๔ ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ トラバใดที่ยังมิได้จำหน่ายที่ดินพิพาท ที่ดินพิพาทและโรงงานน้ำแข็งก็ยังคงเป็นของเจ้ามรดกซึ่งอาจทำพินัยกรรมยกให้แก่ผู้ใดได้ทั้งสิ้น ประการสุดท้าย จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทแทนโจทก์ทั้งสองผู้เป็นทายาทตามพินัยกรรม トラバใดที่จำเลยยังมีได้แบ่งปันที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกให้แก่โจทก์ทั้งสองย่อมต้องถือว่าการจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น อายุความยังไม่เริ่มต้นนับ ฟ้องโจทก์ทั้งสองไม่ขาดอายุความ ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทมิใช่ทรัพย์สินของจำเลย แต่เป็นทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรมอันต้องแบ่งให้แก่โจทก์ทั้งสองนั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน.

องค์คณะ

วิชา มหาคุณ · พูนศักดิ์ จงกลณี · ปัญญา สุทธิบัติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2752/2543>